

NESBYGDA HISTORIELAG

Vandring i området
Sandtangen-
Nesodden-
Jordfallbukta-
Skjønvik-Fyret

Søndag 19. juni 2011

Sandtangen på slutten av 50 tallet.

Aktiviteter utenfor Sandtangen i dag.

Jordfallbukta med lokalet Nesvang, "Kjeller'n", og bruk nr.7 over til høyre.

"Fyret" like ved Tangen gård. Bildet tatt på 50 tallet.

Nesbygda historielag

*er en forening med formål å ta vare på lokalhistorien i
Nesbygda i hele dens utstrekning fra
Leirvik i sør til Tørkop i nord.*

*Foreningen driver registrerende virksomhet og samler
og tar vare på gamle bilder, historier og annet av
interesse fra vår nære og fjerne fortid.*

*Av den grunn oppfordrer vi alle bygdefolk og andre
som måtte ha bidrag til dette arbeidet å ta kontakt med
foreningen gjennom en av dens representanter.*

*I de årene foreningen har eksistert har vi hver
sommer forsøkt å få til et hovedarrangement.*

*Dette har resultert i et antall historievandringer,
et skolestevne på gamle Havnevik skole og en heldags
tur på "skauen" innenfor gårdene.*

*Etter starten i 1995 har vi stort sett dekket hele bygda med
historievandringer, men dette har vist seg å være så
populære arrangementer at vi mener det er behov for
å begynne på nytt. Nye innbyggere er kommet til siden
starten, og de oppvoksende generasjonene begynner
også å fatte interesse for sin egen lokalhistorie.*

*I fjor dekket vi mesteparten av gården Hannevik store, og i
år tar vi for oss den samme gården, men nå
langs fjorden fra "Kuflekken" til Fyret Helt mot
slutten av vandringskrysser vi grensen og
besøker den søndre plassen på
Hannevik lille, før vi avslutter med Fyret.
For en stor del går vi langs den gamle Svelvikveien.*

*Vi oppfordrer alle interesserte til å støtte
foreningen med et medlemskap, uten støtte fra
bygdefolket er det ikke mulig å drive en slik forening.*

*Vi ønsker også alle velkommen til et besøk på
foreningens hjemmeside,
www.nesbygdahistorielag.no*

God vandring!

Kuflekken til Sandtangen.

Årets vandring fortsetter på grunn som enten har tilhørt eller ennå tilhører de to Hannevikgårdene, grunn nr. 33 bruk nr. 2 og 3 og grunn. nr. 33, bruk nr.1 og 6.som opprinnelig var en gård, Hannevik store. Disse to gårdene ble besøkt ved fjorårets vandring.

Området mellom Havnevikveien og Sandtangen tilhører for en stor del bruk nr. 2 og 3, og på oversiden av Svelvikveien er området ganske tett utbygget med hytter som står på bygslet grunn. De fleste er bygget i tiden like før og like etter krigen, og er for det meste små og enkle hytter. I en periode på 70 – 80 tallet var hyttene langs Drammensfjorden ikke så veldig ettertraktet, men i løpet av de senere årene har bruken igjen tatt seg opp, og hyttene er i flittig bruk hele sommerhalvåret. Noen av hyttene i området ved Sandtangen er opprustet og tatt i bruk som helårsboliger.

Bruk nr. 35, Kuflekken

Midt mellom Havnevikveien og Sandtangen ligger det i dag en stor bolig på nedsiden av veien mot fjorden. Plassen er utgått fra bruk nr. 2, og nåværende eier er sønn av eieren på bruk nr 2 og 3. I en periode ble stedet kalt Olstad, men for de fleste bygdefolk har navnet alltid vært Kuflekken, og nåværende eier har tatt tilbake det gamle navnet.

Det eneste bildet vi har klart å finne fra den gamle bebyggelsen på Kuflekken, er dette fra 1939 av Anna og Johan Olsen, bildet er utlånt av Grete Hjerpåsen som opplyser at dette er hennes oldeforeldre.

Strømm Historie gir følgende opplysning: i 1887 gir eieren av bruk nr 2 og 3

arvefestebrev til Cornelius Hansen (Kuflekken) for han og hans hustru for levetiden på et stykke jord mot årlig avgift 12 kr.

Bakgrunnen for navnet Kuflekken er ukjent, men det var altså i bruk allerede i 1887. En historie sier at en ku kom svømmende over fjorden fra Hurumsiden og gikk i land her, en annen versjon sier at de som bodde her hadde gjort plass til kua i en del av huset.

Astrid Helgerud som nå er borte har skrevet ned ting hun husket fra skoleveien, og hun nevner spesielt Kuflekken og den gamle enka etter en sjømann som ble borte på sjøen. Enka het Milla og bodde alene i det gamle dårlige huset sammen med en ku og et par geiter som Astrid husker gikk og gresset langs veien, da det lille gresset som kunne slås på eiendommen måtte spares til vinteren. Også hun nevner at det var plass til kua i huset.

Robert Grepperud husker at han en gang tidlig på 30 tallet var på besøk hos Milla og hun serverte geitemelk, en sjokkartet smaksopplevelse for en liten gutt som trodde han fikk kumelk. Han har aldri glemt det.

Under krigen og i de første etterkrigsårene bodde Albert Pedersen med kona Magda på Kuflekken, fremdeles i de samme gamle husene. Albert livnærte seg blant annet med å flette kurver og lagde ”bekatråd” som han leverte til skomakere, og skal derfor ha gått under navnet ”Bekatrå’n”.

Kuflekken, foran det nye huset som Ole Elton bygde først på 50 tallet. Else Lund med Anne Elton på fanget.

Albert og Magda hadde flere barn, en av dem var en gutt som gikk under navnet

”Blinde-Alf” og som det fremgår av navnet var han blind. De av oss som husker tilbake til årene like etter krigen husker kanskje også ”Blinde-Alf” med munnspillet som ofte var å se i Drammen hvor han forsøkte å tigge til livets opphold.

Sandtangen

Et par hundre meter lenger nord kommer vi til Sandtangen. Her er Nesbygda beste badeplass, ganske langgrunt og fin bunn. Sandtangen er også et yndet sted for vindsurfing, og på dager med ”riktig” vind kan fjorden være full av surfere. Sandtangen er visstnok en av de beste plassene å surfe i Drammensfjorden.

Vindsurfere i aksjon ved Sandtangen.

Bruk nr 5. Sandtangen.

Utgått fra bruk nr. 2, og i 1855 solgt av Christoffer Hansen for 100 daler til Olaus Hansen. I 1860 går plassen videre for 160 daler til hans enke som giftet seg for annen gang med båtbygger Nils Pedersen fra Lier. I 1874 for 200 daler til stesønnen Hans Olaussen som i 1879 solgte en part til matros Andreas Abrahamsen (bruk nr.9).

I 1894 gikk resten av bruk nr 5. ved auksjon til H. Hvaale, som i 1879, for 700 kr, solgte til Martin Hansen. Han hadde stedet til 1925, da han solgte til Drammen Ynglingeforening (K.F.U.M.), som i 1935 solgte til Thorbjørn Faldbakken fra Romedal.

Når man står på den gamle riksveien ovenfor badeplassen kan man saktens undre seg over hvor dette bruk nr. 5 er, et bruk som har hatt både husdyr og innmark.

Fakta er at mye av gården er borte, sakte spist opp av fjorden. Der hvor det i dag er en langgrunt badeplass var det på 1800 tallet tørt land. Når Martin Hansen kjøpte gården i 1879 sto innhuset ganske mange meter ut fra det som i dag er strandlinjen ved badeplassen.

Sakte har fjorden tatt tilbake land som den i tidligere tider har skapt, en prosess som fremdeles pågår. Ser vi på bilder fra 50 tallet fremgår det tydelig at det er land og vegetasjon foran hytta som ligger nærmest badeplassen, i dag går sjøen helt inn til denne. Når man vet dette er det også lettere å forstå navnet Sandtangen, det har vært en stor tange som stakk ut i fjorden, i dag er det svaberg rett i sjøen.

I år 1900 brant innhuset på Sandtangen, og da hadde fjorden begynt å ete seg så langt inn at Martin Pedersen valgte å flytte huset han bygde opp igjen opp på oversiden av den gamle riksveien. For den som er kjent skal det ennå være mulig å lokalisere steinene etter grunnmuren på det gamle innhuset som brant, et stykke ut fra stranda.

Sandtangen sist på 50 tallet stranda er mye større og det er vegetasjon foran hyttene nærmest badeplassen. Gavlen på det nye huset Martin Hansen bygde der pilen viser.

Etter at Thorbjørn Faldbakken kjøpte stedet startet han en snekkerbedrift, og lagde vinduer og innredningsutstyr. Snekkerverkstedet hans lå nedenfor den gamle riksveien. Han startet også opp kafedrift, men det er uvisst hvor lenge dette varte. Da den nye riksveien kom ble

Sandtangen ganske forandret, og det gamle innhuset ble revet en gang på 60 tallet.

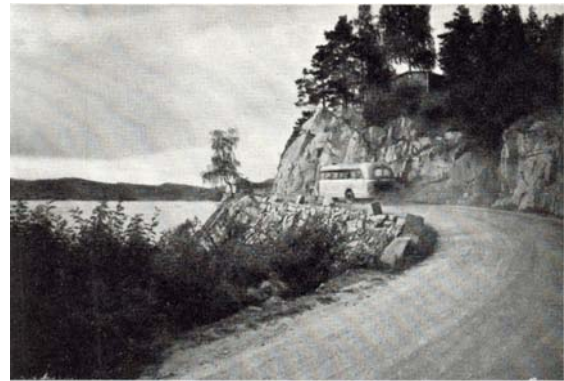
Huset som Martin Hansen bygde etter at det gamle brant i 1900 og fjorden var i ferd med å ta tomten.

På Sandtangen sto det en fyrlykt som skulle sikre trygg ferdsel videre inn eller ut av fjorden, den er i dag fjernet. Som nevnt tidligere er det ganske langgrunt ut for Sandtangen og det er ikke få både store og små båter som har vært nedpå sanden ut for Sandtangen. Av det som er igjen av bruk nr. 5 som fjorden ikke har tatt tilbake, har det blitt noen tomter, ganske mye vei, og en kommunal bade plass.

Nesodden og Nesoddsletta

Et par hundre meter videre nordover fra Sandtangen kommer vi til Nesodden. Dette var også en av bygdas bade plasser i gamle dager. Her var det brådypt, og for de modigste og dyktigste var det mulig å stupe fra toppen av fjellet, en 5-6 meter over vannflaten. Før krigen drev Olsenbrødrene på Sandtangen kiosk på toppen av Nesodden de solgte brus og sjokolade til sommergjester. Nesodden var også et samlingssted for ungdommen om sommeren på 50 og 60 tallet.

Om sommeren når det var folk på hyttene var det mye ungdom i området, og de samlet seg ofte på Nesodden om kveldene, noen hadde kanskje med en batteridrevet grammofon, for eksempel en Combi som var siste nytt på den tiden. Kanskje kom noen med den siste singelen til Elvis eller Fats Domino eller noen andre av stjernene fra den tiden. Da var Nesoddtoppen et fint sted å være når sola gikk ned om kveldene. Nesodden var også en sentral plass hvor det var lett å følge med på det som skjedde, da bussen jo gikk rett forbi, og det gikk ikke særlig fort rundt svingene i Nesoddbakken.

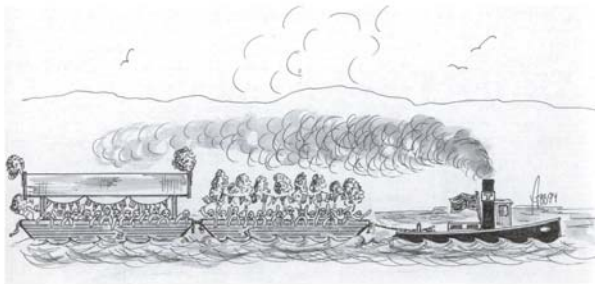
Buss i Nesoddbakken den gang det ennå var grusvei, noe særlig fort gikk det ikke.

I forbindelse med driften av molybden-gruvene i Seterdalen under krigen var Nesodden på sommertid utskipningssted for malmen. Om vinteren ble malmen kjørt fra gruvene ned til Tangen og ble lagt omtrent der huset til Bakkerud ligger nå. Om sommeren ble malmen kjørt med hest og vogn til Nesodden, hvor den ble tippet i en tømmerrenne som gikk ned i en lastebåt for frakt videre. For å bremse malmen underveis i rennen for at ikke båten skulle få skader var det hengt opp tømmerstokker i lenker nedover i tømmerrenna. Driften av molybdengruvene ble avsluttet i 1945, og det var da også slutt på malmtransporten.

På toppen av Nesodden går det inn en vei til høyre, øverst i denne ligger det en slette, Nesoddsletta. I dag ligger denne kloss inntil den "nye" riksveien, som også har tatt noe av den opprinnelige sletta, og den tjener som parkeringsplass for de hyttene

som ligger rundt. I gamle dager var dette en idyllisk plass som ble brukt til forskjellige aktiviteter. Havnevik skole brukte den som idrettsplass, når skolen hadde idrettsdag ble den ofte arrangert på Nesoddsletta, og her var både ballplass og hoppegrop. Plassen ble sikkert også benyttet ved St.Hans-feiring og andre festligheter.

En aktivitet som i dag stort sett er glemt, var at den var endepunkt for "Lørjeturene" som søndagsskolene i Drammen holdt. Dette var en årlig foreteelse som gikk av stabelen like etter St.Hans som en avslutning på søndagsskoleåret. Lørjeturene er utførlig beskrevet av Tangenmannen Aksel Oddvar Olsen i boka "Stubber om gubber og Tangenramp".

Illustrasjon fra boken "Stubber om gubber og tangenramp". Transportmåten hadde neppe blitt godkjent i dag, men det ser like fullt gøy ut.

Ei lørje er i denne forbindelse er en slags lekter som ble dradd av en slepebåt. Det var satt inn benker i lørjene som så fyltes med søndagsskoleunger og foreldrene deres. Turene startet ved Drammens Jernstøperi's brygge og gikk utover i fjorden, noen ganger til Sandtangen og Nesoddsletta, andre ganger til den andre siden av fjorden, f.eks. til Jærdalstangen. Der var det picknic og leker for barna, og sikkert også oppbyggelig tale og sang, men med rik anledning til at de håpefulle kunne finne på litt av hvert.

I dag omslutter båthavna, som er blitt bygget opp gjennom de siste 20 årene, badeplassen på Nesodden, og ungdommen samler seg ikke på toppen av knausen for å høre på musikk og sverme i solnedgangen, men hyttene i området er i flittig bruk og

det er fremdeles folksomt i sommerhalvåret.

Jordfallbukta.

Fra toppen av Nesodden har man utsikt over hele Jordfallbukta. Navnet antyder at det har vært et ras her en gang i tiden. Strømms historie nevner ingen årstall for når dette kan ha skjedd, men muntlig tradisjon sier at det skal ha vært en gang på 1600 tallet. Hvor i bukta raset har gått er det heller ikke godt å vite, men historien sier at det lå et jorde innerst i bukta som forsvant og det skal til å med ha gått med en ku i raset. Hva som er fakta og hva som er sagn er ikke godt å vite, men at det har gått et ras som har gitt navn til bukta er hevet over tvil. På vestsiden av bukta er det grunt vann ganske langt ut fra land, mens det på østsiden der båthavna ligger er langt dypere. Det tyder kanskje på at raset har gått her, nedenfor gården Almeløkka, bruk nr. 4.

I følge Strømms historie er den første husmannsplassen som er nevnt under Hannevik store, Jordfallet. I ca 1730 var Arne Jørgensen fra Nedberg i Eiker husmann her. I 1825 ga eieren av bruk nr.1, Ole Hansen, byggeseddel på Jordfallet til Hans Iversen og hustru Tolline Gundersdatter mot 30 dagers årlig arbeid på gården. Iversen døde i 1838. Husmannsplassen han bodde på skal ha ligget i nærheten av lokalet Nesvang. Carl Christian Olsen på bruk nr.1 skal ha drevet kassefabrikk i Jordfallbukta ca år 1900. Det var her Martin Hansen (Sandtangen), som hadde skjegg som gikk helt ned på brystet, fikk dette i rullene på sagbenken og holdt på å bli dratt med inn. Denne kassefabrikken lå der som veien går ned til båthavna nå.

I den andre enden av bukta lå det under krigen og noen år etter også ei sag, "Langerudsaga", den tilhørte Oskar Langerud som eide Flittiskauen ovenfor bruk nr 2. Her skar han materialer som ble fraktet til Åmot hvor de ble brukt til å bygge gården Breidvik.

Det skal også være bygget et skip i denne bukta, ca. 1850.

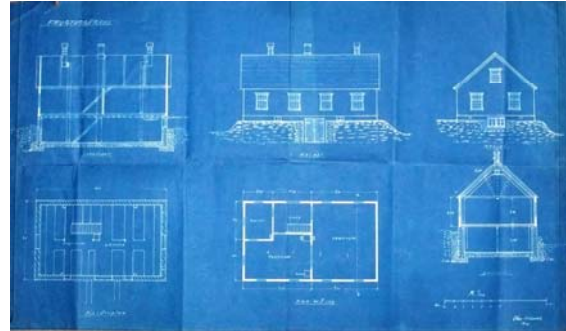
Nesvang, Fruktkjeller'n, eller bare "Kjeller'n".

Helt innerst i bukta ligger dette lokalet som gjennom mer enn 80 år har vært bygdas forsamlingssted både til høytid og fest. Skoger og Nesbygden Fruktsalgslag ble stiftet i 1918 med formål "å fremme fruktdyrkingen, samt ved rasjonell sortering, pakking og merking av frukten å øke dennes salgsværdi." Medlemmene var forpliktet til å selge gjennom laget som skulle ha felles salgsorganisasjon for å kunne oppnå en god omsetning.

Andelsbrev for Nordre Vestfold Fruktlag. Legg merke til at Nesvang er hvit på bildet slik som i dag, mens de fleste av oss husker en rød bygning etter at Ungdomslaget overtok.

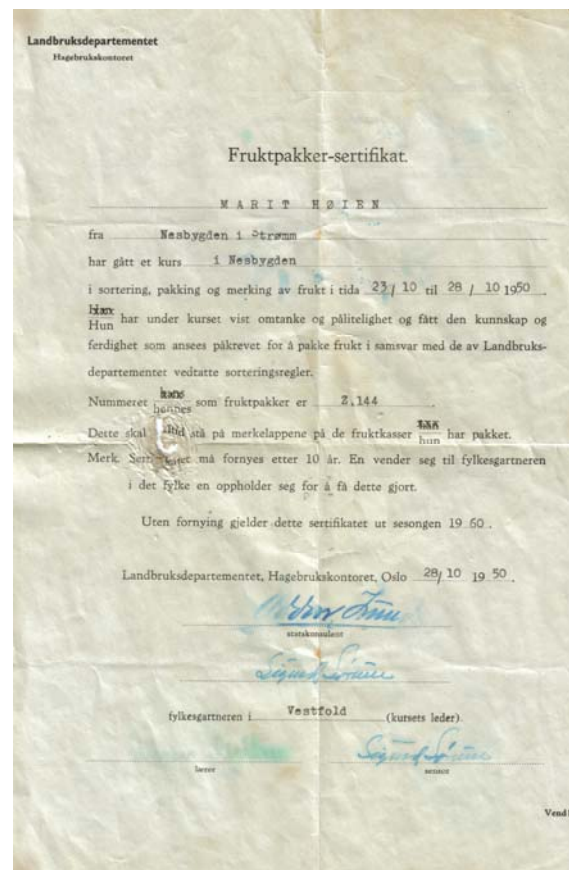
Det var denne foreningen som ervervet tomten fra Anders Henjum på bruk nr.1 for kr. 750. Anders Henjum og Anders Popp satt begge i det første styret som Strømms representanter.

Originaltegningen av "Kjeller'n" laget av Abraham Hillestad i 1928.

I 1928 bygget Fruktsalgslaget et fruktlagerhus med møtelokaler på den ervervede tomten. Huset var tegnet av fylkesagronom Abraham Hillestad, og bygget kostet i følge regning kr 17800, hvorav 8000 var statstilskudd.

Fruktsalgslaget benyttet lokalet til møter og fester, foredrag og fruktpakkekurs, grønnsakkurs og lignende.

Fruktpakkersertifikat utstedt til Marit Høien etter kurs gått på Nesvang i 1950. Dette var et meget seriøst tiltak som var satt i verk for å høyne konkurransedyktigheten til norsk frukt. (Sertifikatet er utlånt av Marit Høien Sondresen)

Lokalet ble også leid bort til Nesbygden Ungdomslag og andre. Etter hvert gikk det imidlertid tilbake med laget, blant annet fordi Gartnerhallen ble etablert. I 1947 besluttet man på årsmøtet på visse betingelser å selge huset for takstsummen på 15 000 kr, til Nesbygden Ungdomslag som fremdeles er eier av huset.

Kjeller'n på et bilde fra sent 40 eller tidlig 50 tallet etter at Ungdomslaget hadde overtatt lokalet.

Nesbygda Ungdomslag

Laget ble stiftet 14. januar 1923 på Havnevik skole, ca 30 medlemmer ble tegnet med det samme, og den første formannen i laget ble lærer Norbustad ved Havnevik skole.

Laget var meget aktivt, og de første årene ble møtene holdt på Havnevik skole, hos Elton og på Nedre Næss i mangel av eget lokale.

I 1925 begynte man å snakke om å bygge eget lokale. Formannen som da var Oskar Holtan la frem 3 tomtealternativer, i Jordfallbukta, på Haugen og på Kuflekken, og man bestemte seg for å benytte tomte på Kuflekken.

Imidlertid var det delte meninger om hvorvidt man skulle bygge i det hele tatt, det var dårlige tider, og til slutt var det flertall mot. Det endte med at formannen som var for bygging trakk seg, og byggeplanene ble lagt på is.

Det skulle gå mange år før Ungdomslaget fikk sitt eget hus. På ekstraordinært årsmøte i 1947 ble det foreslått å sende Nordre Vestfold Fruktlag et tilbud på kjøp av Fruktkjelleren for kr. 15 000.

I 1948 -49 var Thorbjørn Faldbakken formann i laget som nå var blitt 25 år. Jubileumsfesten ble holdt på Kjeller'n 17. januar 48, og en liten måned senere var kjøpet av lokalet et faktum.

Lokalet måtte ha et nytt navn, og det ble utlyst en navnekonkurranse, og vinnernavnet ble Nesvang. Og det var to vinnere som fikk dele premien, Ruth Helgerud og Else Olsen.

Nesvang har vært bygdas samlingsplass gjennom mer enn 80 år, og fremdeles blir lokalet flittig brukt til festligheter.

I ungdomslagets eierperiode har bygget vært igjennom flere rehabiliteringer, den siste også med et påbygg. Utedoene ble byttet ut på 70 tallet, og underetasjen er blitt en del av lokalet. Det er verdt å merke seg at all oppussing og omgjøring på Nesvang opp gjennom årene er utført på dugnad, noe som for øvrig er ganske typisk i Nesbygda.

Nesvang har huset mange aktiviteter opp gjennom årene, alt fra snekkerverksted til barnehage.

Bruk nr 7, Jordfallbukta (Langenga)

Dette bruket innerst i Jordfallbukta er utgått fra Hannevik store, bruk nr. 2.

I 1858 solgte Christoffer Hansen bruket til Jens Christian Larsen Syvertsvollen, for 350 riksdaler.

Bruk nr.7 Flyfoto 1950. Nederst den gamle riksveien.

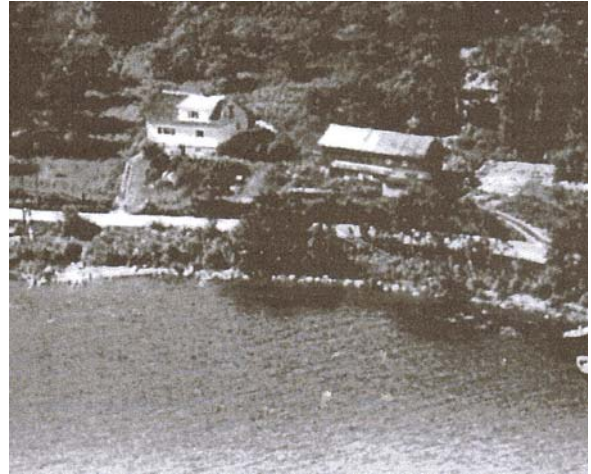
Senere ble bruket overtatt av hans datter Laura Christiane som var gift med styrmann Anders Nilsen. I 1873 solgte han videre til Jørgen Thorvald Jensen.

I 1885 igjen solgt, til Orvald Nordby, som var eier av Nordby bruk nr 2, og som vi fra historievandringen på Nordbygårdene husker var en meget driftig mann som blant annet fikk anlagt dampskipsbrygge ved Nordby, og drev stort som trelasthandler. I 1891 solgt igjen til Hans Johansen, som ved siden av bruket drev som tømmerhugger og tømmerfløter. Han døde i 1939, hvorefter enken Elevine Johansen, som var født Abrahamsen på Sandtangen i 1866, sammen med pleiedatteren Ella Johansen drev bruket inntil sønnen Sigurd Johansen, (Sigurd veivokter) tok over. Mange kan nok fremdeles huske kona Elisabet som drev kiosk nede ved riksveien ved Nesvang. Denne Kiosken hadde for øvrig vært konduktørvogn på jernbanen i et tidligere liv.

Gården ble kappet tvers over ved byggingen av den nye riksveien, og låven ble revet. I dag er det Sigurd Johansens sønn Johan som eier bruket.

Bruk nr 4, Almeløkka

Også dette er utgått fra bruk nr 2, og ble i 1855 solgt fra Christoffer Hansen, Magnus Jørgensen og Christen Abrahamsen Trogstad til Christoffer Jørgensen. I 1868 på auksjon for 350 daler til smed Christian Jørgensen. Senere ble gården overtatt av Caroline Christiansdatter, enken etter Christian Jørgensens sønn Hans. Hun giftet seg for annen gang med Bernard Olausen.

Almeløkka fra et flyfoto like etter krigen.

I 1921 ble en part solgt til Theodor Iversen, og i 1931 gikk resten fra Bernhard Olausens arvinger til medarving Agnes Andersen for 6000 kr., innbefattet br. nr 15 som er en part av Hannevik skog som Olausen kjøpte i 1915 av H. E. Evjen. Helt fram til 1950 ble det holdt dyr på gården.

Også gården Almeløkka ble kraftig beskåret av den nye riksveien som ligger like ovenfor huset. I dag er det Tor Martin Hansen som er eier av Almeløkka.

”Tvendebo”

Oppe i åssiden på vestsiden av Jordfallbukta var det, og er fremdeles en del bebyggelse, i dag er de fleste husene her helårsboliger, men noen er fremdeles sommerhytter.

Tvendebo ligger oppe i åsen helt innerst i bukta, Almeløkka midt på bildet

En som ble bygget som sommerhytte var Tvendebo. Grunnen til at vi trekker denne frem er at den ble bygget som en vertikaldelt to-mannshytte, derav navnet. Den ble bygget på 1920 tallet av to familier fra Drammen, Stenberg og Krogstad.

Hytta var i meget enkel utførelse, selv om den ene av byggherrene visstnok var byggmester, men det var trolig karakteristisk for de fleste av hyttene som ble bygget langs fjorden på 1920 tallet.

Hytta Tvendebo, bygget som tomannshytte på 1920 tallet.

På tomten sto det fra før hytta ble bygget en liten laftet stue som man i en periode benyttet som uthus før den ble revet på tidlig 50 tall. Det er ting som tyder på at denne laftede stuen hadde vært beboelseshus tidligere, og plassen som Tvendebo står på kan ha vært en husmannsplass under Hannevik store. Noen mener å huske at plassen fra gammelt av ble kalt Samuelsløkka. Tomten er 4 mål, og ikke festetomt og det er derfor trolig at den var etablert som selveiende plass før tomten ble bebygget med Tvendebo.

Den laftede stua som ble benyttet som uthus, vinduene på vegg til høyre kan tyde på at stua tidligere er brukt til beboelse.

Seilerhytta

Drammens Seilforening var i 2005 100 år, og i mange av disse årene hadde de tilhold i Jordfallbukta fra 1928 til 1963.

I Seilerforeningens jubileumsskrift fra 2005 kan vi lese følgende:

I 1927 ble man oppmerksom på en tomt i Jordfallbukta, og ved henvendelse til eieren, grosserer Oskar Langerud, fikk man det gledelige svar, at han overdro tomten vederlagsfritt til foreningen. Oskar Langerud hadde vært aktivt medlem helt siden 1906, og ble utnevnt til æresmedlem 4/12-1928. De nødvendige formalia var snart i orden, og det ble nedsatt en byggekomité bestående av formannen Peter Høeg, samt Hans Skalvik og Arne Svendsen. Hytta ble gratis tegnet av arkitekt Thinn-Syvetsen og byggingen ble bortsatt etter en pris av kr 4500,00 som var meget billig.

Det var også mange av foreningens eldre medlemmer og andre interesserte som bidro til å få byggingen løst, og det sees således at takkeskrivelser er sendt konsul Einar Brusgaard, apoteker Werring, brukseier Christensen, grosserer Norløff og direktør Ringstad.

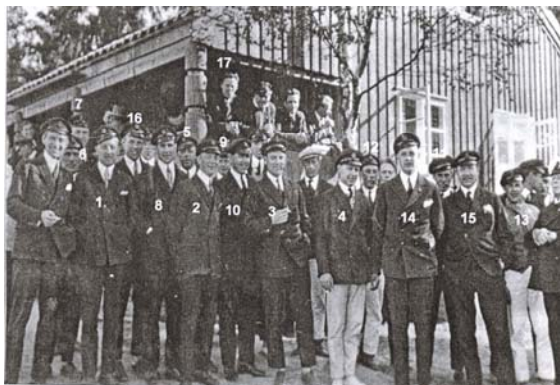
Ellers var det mange av foreningens unge og yngre garde som ydet en utmerket innsats.

Søndag den 17. juni 1928 ble hytta innviet i forbindelse med regatta, og det overmåte vakre sommerværet bidro til at begivenheten ble en stor dag i foreningens historie.

Etter å ha lest dette skjønner jeg hvorfor jeg som barn alltid trodde at det bare var "fintfolk" som holdt til på seilerhytta.
(red.anm.)

Bilde fra åpningen av Seilerhytta 17/6-1928. Hytta ligger oppe i åsen til høyre på bildet.

Fra åpningen av Seilerhytta i 1928, mannen med nr 15 på brystet i høyre del av bildet er Oskar Langerud, mannen som gå tomt til Seilerhytta.

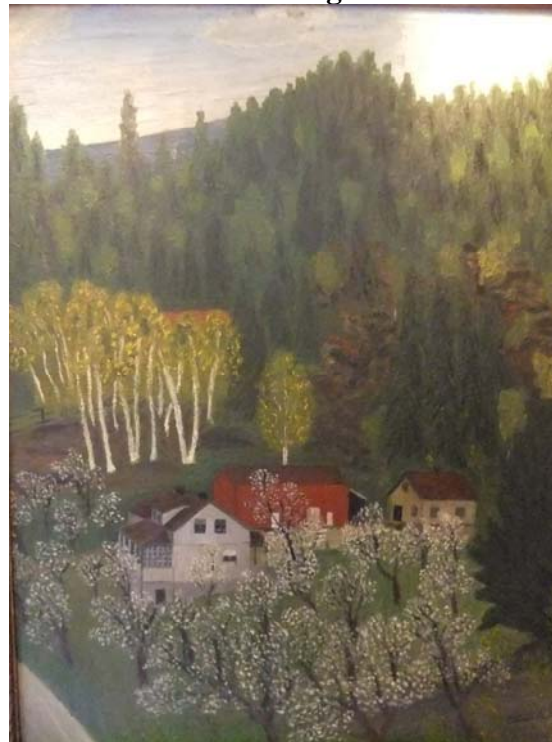
Seilerhytta i Jordfallbukta var i mange år et samlingssted for Drammen Seilerforening, men etter hvert dabbet interessen for hytta av, og vedlikeholdet av den ble neglisjert, slik at den sikkert ikke var så hyggelig å være på lenger.

I 1957 ble det foreslått å selge hytta, men dette ble nedstemt. I 1963 var det imidlertid slutt, og hytta ble solgt og benyttes i dag som fritidseiendom.

Seilerbrygga

Da Seilforeningen etablerte seg med hytta i Jordfallbukta måtte det også bygges en skikkelig brygge. Man fikk tak på en betonglekker som var brukt under byggingen av jernbanebrua i Drammen, den ble senket og fylt med stein som fundament for bryggen. Grunnen var ikke i stand til å bære dette, og stadige reparasjoner var nødvendige. Til slutt ga bunnen etter og sendte hele den gamle Seilerbrygga ned i dypet. Den brygga som er der i dag er av nyere dato og er fundamentert til fjell.

Bruk nr. 16. Jordfallet gamle

Det har vært umulig å finne et bilde av den gamle bebyggelsen på Jordfallet gamle. Dette maleriet fra 50 tallet gir imidlertid et godt bilde av hvordan det lille bruket så ut.

Opprinnelig den nordligste plassen på Hannevik store. Bruket har grense mot Jordfallbekken og Hannevik lille.

Opprinnelig sto den gamle stuen der riksveien går i dag, mens uthuset sto lengre opp. Hartvig Martinsen, født på Syvertsvollen i 1873, bygget plassen i 1894 for kr. 40 pr.år, da hadde den ligget brakk i ca. 50 år, og det vokste stor skog helt ned til veien.

Han kjøpte plassen i 1917 for kr. 1500 av H.E.Evjen, som eide Hannevik store skog, og sett i lys av kjøpesummen må bygslingsavgiften ha vært ganske stor. Han kjøpte et hus som sto på Nordre Sletten på Hannevik lille og flyttet dette ned. Han opparbeidet plassen som har ca. 5 mål innmark og plantet frukthage. I Hartvig Martinsens tid ble det holdt både ku, gris og høns på gården, og sammen med hagen var dette livsgrunnlaget. Etter Hartvig Martinsens død i 1953 tok datteren Erna, gift med Oddvar Rolund, over. Etter hennes død i 1996 tok sønnen

Odd-Erik Rolund født i 1948, gift med Aud Moss, over stedet.

Bruk nr. 7, 12 og 13, Skjønvik

Vi har forflyttet oss over Jordfallbekken som er grensen mellom Hannevik store nr.33 og Hannevik lille nr.34.

Mesteparten av denne gården blir ikke berørt på denne vandringen, og derfor ingen videre omtale av den i dette heftet.

Skjønvik, Bruk nr 7. fra et bilde tatt i 1949. Det flotte tuntreet sees midt på bildet.

Bruk nr.7 var tidligere husmannsplass under Hannevik lille, kalt Vælven, muligens på grunn av den ryggen som plassen ligger på, som kan minne om en snudd båt.

Stedet ble solgt av skifteretten i Hans Taraldsens konkursbo i 1891 for 1700 kr. til kontorsjef Hans Juul Andersen fra Drammen. Han kjøpte i 1918 til en part, Skjønvikstranden, av Nils Meland for 150 kr. (br. nr.13). Han solgte i 1932 eiendommen til sin sønn, gartner Anders Popp, som allerede eide den gamle husmannsplassen Sletten, (bruk nr. 12) som han hadde kjøpt av Ole Jordheim i 1916.

Dyrket jord på Anders Popp sin tid var 30 mål, som stort sett var lagt ut til frukthage. Han hadde tidlig på 50 tallet en hest, et par kuer, kalver, griser og høns, altså en riktig bondegård.

Anders Popp var gartner, utdannet i Danmark med roser som spesialitet. Han var foregangsmann når det gjaldt frukt dyrking i bygda, og satt i styret i Nordre Vestfold Fruktlag når det ble stiftet. Han var også formann i Nesbygdens

Ungdomslag i en lengre periode. Anders Popp var kjent for sitt temperament, og om han i dag hadde sett gården sin, som har ligget brakk i mange år, hadde han nok snudd seg i graven.

Det er lite igjen av fordums storhet på bruk nr. 7 i dag.

Skjønvik hadde i en menneskealder bygdas fineste tuntre, en kjempemessig blodbøk som dessverre ble hugget ned for noen få år siden, også det er det bra Anders Popp slapp å se. Bruk nr. 7 eies i dag av Jølberg bosatt i Lier, og har stått ubebodd i flere år.

Skjønvik til Fyret. (Steinbråten fyrlympe)

Vi er i ferd med å forlate Jordfallbukta og beveger oss mot Steinbråten. Etter Skjønvik var det ingen selvstendige bruk lang fjorden fra gammelt av, det var heller ingen kjørevei. Den kom først ved byggingen av riksveien mellom Drammen og Svelvik i 1878. Bygdeveien gikk opp like etter Skjønvik og kom ned til fjorden igjen lengre nord. Noen hus var det også fra gammelt av, men de hadde lite eller ingen dyrkbar jord.

På 1900 tallet ble det imidlertid bygget mange hytter i området fra Skjønvik til Fyret, mange av disse er fremdeles fritidseiendommer mens mange er oppgradert til helårsboliger.

Trolig på grunn av alle sommergjestene var det et marked for en kiosk i området på somrene. Noen kan huske at en mann ved navn Petterson, som hadde et av husene mellom veien og stranda, solgte brus og sjokolade til bade- og feriegjester før krigen.

Fyret.

Fyret på Steinbråten er det siste gjenværende av fyrene i Nesbygda. Som tidligere nevnt var det også et på Sandtangen, men det er fjernet. Steinbråten fyrlykt slik den står i dag er opprinnelig bygget i 1899 som et lite jernhus på en steinmur, fyret har to hvite, to røde og en grønn sektor, og er fast med formørkelse.

Steinbråten med fyret til Høyre, flyfoto fra 50 tallet.

Opprinnelig var det parafindrevet, og en lokal person hadde jobben med å etterfylle parafin. En av de siste som hadde denne jobben var Tor Martin Hansen i Alme-løkka. I dag er Steinbråten fyr elektrifisert.

Fyret på Steinbråten sett gjennom vegetasjonen fra veien.

Bidragstere til årets hefte med bilder og historier er:

Andreas Støa

Vidar Beck

Gunnar Helgerud

Johan Johansen

Trond Elton

Grete Hjerpåsen

Marit Høien Sondresen

Tor Martin Hansen

Odd Erik Rolund

Robert Grepperud

Faktaopplysningene er som alltid hentet fra **Strømms Historie**.

Noe er også lånt fra boka ”**Stubber om gubber og Tangenramp**”,
av **Aksel Oddvar Olsen**.

Historien om Seilerhytta er hentet fra Drammens Seilforenings jubileumshefte:
For fulle seil i 100 år.

Opplysningene om Tvendebo med tilhørende bilder har vi fått fra,
Hans H. Rowe

Redaktør for heftet har i år som alle tidligere år vært

Vidar Olsen,

som ber om unnskyldning for eventuelle skrivefeil.

— Rute for turen

Tidligere utgitte hefter fra Nesbygdahistorielag.
 Heftene kan lastes ned som PDF dokumenter fra historielagets hjemmeside.
www.nesbygdahistorielag.no